

Bruselj, 11. oktober 2019
(OR. en)

12907/19

SOC 661
ANTIDISCRIM 37
JAI 1041
MI 702
FREMP 142

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Izboljšanje boja proti diskriminaciji v Evropski uniji – orientacijska razprava

V prilogi vam pošiljamo dopis, ki ga je pripravilo predsedstvo kot vodilo za razpravo na seji Sveta EPSCO 24. oktobra 2019.

Izboljšanje boja proti diskriminaciji v EU

1. Diskriminacija v Evropski uniji

Evropska unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Cilj Unije je krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov. Poleg tega se Unija med drugim bori proti diskriminaciji.

Člen 21 Listine EU o temeljnih pravicah prepoveduje diskriminacijo na kakršni koli podlagi, na primer na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

Kljub temu pa v Evropski uniji diskriminacijo ali nadlegovanje na različnih podlagah, tudi kombiniranih, izkusi ena od petih oseb¹. Pri nekaterih skupinah, kot so manjšine znotraj manjšin, na primer transspolne osebe s priseljenkim ozadjem, je tveganje za diskriminacijo, spolno nadlegovanje in nasilje še pogostejše kot sicer. V večini držav članic nacionalna zakonodaja presečne diskriminacije ne obravnava.

Poleg tega diskriminacija na države članice učinkuje tudi gospodarsko, vodi namreč v manjši BDP in manj davčnih prihodkov, pa tudi večje stroške, povezane z zdravstvenim varstvom in drugimi storitvami. Diskriminacija pogosto ostane nekaznovana.

Tudi nezadostno poročanje o diskriminaciji je zelo razširjeno: vrzeli v zakonodaji ali neučinkovito izvajanje se lahko tolmači kot lažno sporočilo, da so nekatere oblike diskriminacije dopustne. 62 % prebivalstva EU se strinja, da so za odpravo obstoječih vrzeli pri zaščiti potrebni novi ukrepi².

¹ Evropska komisija (2015), Posebna raziskava Eurobarometer 437: Diskriminacija v EU v letu 2015.

² Prav tam.

2. Vloga in pomen predloga direktive o enakem obravnavanju

Za zapolnitev vrzeli v nediskriminacijski zakonodaji EU je Evropska komisija 2. julija 2008 izdala predlog direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost (*direktiva o enakem obravnavanju*, COM (2008) 426 final). Za zdaj so te štiri podlage v zakonodaji EU pokrite le na področju zaposlovanja in poklica (Direktiva Sveta 2000/78/ES).

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009 je podlaga predlogu postal člen 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki v Svetu zahteva soglasje, v Evropskem parlamentu pa odobritev.

V Svetu kljub prizadevanjem več kot 20 predsedstev od leta 2008 dalje nikoli ni bilo doseženo potrebno soglasje. Pomisleki držav članic se nanašajo zlasti na pravno varnost v zvezi s predlagano direktivo, delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami ter na konkretne učinke direktive, vključno s finančnimi stroški.

Ne glede na mandat in obveznost EU dejavno boriti se proti diskriminaciji sedanje stanje zakonodaje EU na področju nediskriminacije ustvarja umetno „hierarhijo“ zaščiteneh diskriminacijskih podlag.

3. Izboljšanje boja proti diskriminaciji: možne poti naprej

Finsko predsedstvo načrtuje orientacijsko razpravo o enakem obravnavanju na seji Sveta EPSCO 24. oktobra, ko naj bi preučili možna sredstva za učinkovitejše obravnavanje diskriminacije zunaj področja zaposlovanja in dela.

V skladu s številnimi odgovori držav članic na vprašalnik, ki ga je julija 2019 poslalo finsko predsedstvo, bi bil najpomembnejše sredstvo za boj proti diskriminaciji celovit pravni okvir na ravni EU. Številne države članice menijo, da je njihova nacionalna zakonodaja na področju boja proti diskriminaciji ustrezna. Vendar pa bi bilo treba obstoječo zakonodajo izvajati učinkoviteje. Tveganje za diskriminacijo je največje pri ženskah, invalidih, LGBTI osebah, etničnih manjšinah, vključno z Romi in priseljenci, ter revnih. Omenjajo se tudi osebe, ki se soočajo z večplastno ali presečno diskriminacijo.

Države članice za boj proti diskriminaciji navajajo naslednja sredstva: strateško delo, pri čemer so med drugim mišljeni akcijski načrti na ravni EU, financiranje s strani EU, vključevanje, poglobljanje ozaveščenosti, močnejša podpora za žrtve in organe za enakost ter spopadanje s sovražnim govorom. Priznavajo tudi pomen celovitih in zanesljivih podatkov o diskriminaciji.

o

o o

Glede na navedeno želimo ministre in ministrice povabiti, naj odgovorijo na naslednja vprašanja:

Vprašanje 1: Kako razlagate dejstvo, da je v evropskih družbah diskriminacija še vedno velik izziv, in to kljub veljavni zakonodaji in močni politični zavezanosti Evropske unije in njenih držav članic k boju proti diskriminaciji?

Vprašanje 2: Kaj namerava vaša vlada storiti za okrepitev boja proti diskriminaciji?

Vprašanje 3: Pogajanja o predlagani direktivi o enakem obravnavanju so zastala. Kaj konkretno bi morali Evropska unija in prihodnja Evropska komisija storiti, da se to reši, da bi dosegli večjo učinkovitost protidiskriminacijskih ukrepov in odpravili vrzeli v protidiskriminacijski zakonodaji?